

**STATENS HAANDVERKS-
OG KUNSTINDUSTRISKOLE
I OSLO**

**ÅRSBERETNING
FOR SKOLEÅRET 1930—1931**

MORTEN JOHANSENS BOKTRYKKERI :: OSLO 1931

Skole-efterretninger

for skoleåret 1930—1931.

Skolens overbestyrelse: *Kirkedepartementet.*

Skolens forstanderskap: *Formann: Skolens direktør.*

Valgt av Kirkedepartementet:

David-Andersen, Arthur, juveler, fra 1/7 1928.

Nordlie, Arthur, arkitekt, fra 1/7 1918.

Valgt av Oslo Kommune:

Davidson, Halfdan, dekorasjonsmaler, fra 26/1 1911.

Hansen, Ludv., kirkeverge, fra 1/7 1928.

Fagskoleutvalg for Bokbindernes verkstedundervisning:

Johansen, Oskar, formann. Johansen, Ragnar. Arnesen, Luis.

Skolens direktør: *Bull, Henrik, arkitekt, a. 1/9 1912.*

Overlærere:

Nielsen, Eivind, maler, f. 1864, a. beregnet fra 1/7 1910. Frihåndsklasse III.

Thømt, Enevold, f. 1878, a. beregnet fra 1/12 1911. Håndverksklasse II.

Eiebakke, August, maler, f. 1868, a. 1/7 1912. Frihåndsklasse II.

Stein, Ole E., arkitekt, f. 1867, a. 15/9 1912. Ornamentklasse II.

Krogh Fladmark, Wilh., dekorasjonsmaler, f. 1887, a. 1/11 1921. Dekorasjonsmalerklasse I.

Prytz, Jacob, Tostrup, gullsmed, f. 1886, a. 15/9 1914. Gullsmedklassen.

Willums, Olat, maler og raderer, f. 1886, a. 1/7 1919. Raderklassen.

Sirnes, Johan, tegnelærer, f. 1883, a. 15/9 1920. Frihåndsklasse I.

Ansteinsson, Paul, dekorasjonsmaler, f. 1885, a. 1/8 1928. Ornamentklasse I.

Alvsåker, Torbjørn, billedhugger, f. 1885, a. 15/9 1922. Modellerklasse II.

Mohn, Ottar, f. 1882, a. 1/8 1929, arkitekt konstruksjonsklassen.

Hauff, Th. Chr. arkitekt, bygningsklassen søkte avskjed fra 31/7 1930. Da arkitekt Backer Fürst, som var utnevnt i stillingen fra 1/8 ikke kom til å tiltrede, har undervisningen i skoleåret været besørget av overlærer Stein i dagskolen og av arkitekt Engelsborg i aftenskolen.

Lærere i dagskolen.

Bull, Henrik, arkitekt, f. 1864, a. $\frac{1}{12}$ 1910. Håndverksklasse I.
Sørensen, Oskar, ciselør, f. 1898, a. $\frac{15}{9}$ 1922. Ciselørklassen.
Nielsen, Peder, N., arkitekt, f. 1890, a. $\frac{15}{9}$ 1923. Bygningsklassen.

Lærere i aftenskolen.

Hjerlow, Ragnvald Amandus, maler, f. 1863, a. $\frac{1}{10}$ 1908. Frihåndsklasse II.
Mayer, Gottfried, billedhugger, f. 1867, a. $\frac{15}{9}$ 1912. Modellerklasse I.
Gleditsch, Eivind, arkitekt, f. 1885, a. $\frac{1}{11}$ 1913. Bygningsklassen.
Engelbrehtsen, Ingv., tegnelærer, f. 1873, a. $\frac{15}{9}$ 1918. Frihåndsklasse I.
 *) *Thune-Larsen*, Carl, arkitekt, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1922. Konstruksjonsklassen.
Berg, Viggo, møbelsnekker, f. 1894, a. $\frac{1}{11}$ 1923. Håndverksklasse I.
Arneberg, Halfdan, tegner, f. 1879, a. $\frac{1}{10}$ 1929. Frihåndsklasse I.

Timelærere i den 3-årige aftenscole.

<i>Moe</i> , Hans G., maler,	frihåndstegning.
<i>Sander</i> , Arthur J., tegnelærer,	—»—
<i>Wasler</i> , Hjalmar, keramiker,	—»—
<i>Hoff-Hansen</i> , E., ingeniør,	konstruksjonstegning.
<i>Bakstad</i> , H. S., arkitekt,	—»—
<i>Sørsdahl</i> , Ola,	—»—
<i>Piene</i> , G., bankfullmektig,	regning.
<i>Jacobsen</i> , Nils, ingeniør,	utmålingslære.
<i>Bjursædt</i> , B., rittmester,	—»—
<i>Marstrander</i> , Søren S., cand. filos.,	norsk.
<i>Pehrson</i> , Randers, o.r.sakf.,	regnskapsførsel.
<i>Swensen</i> , Trygve, ingeniør,	materiallære.
**) <i>Mittet</i> , N., skredder,	fagtegnning for skreddere.
<i>Fuel Braarud</i> , Aagot,	— » kv. skreddere.
<i>Grane</i> , Karl, skomaker,	— » skomakere.
<i>Asp</i> , J., bokbinder,	håndforgyllning.
<i>Dietrichson</i> , Fr., —	pressforgyllning.
<i>Næss</i> , Rander, —	velskbind.
<i>Blomberg</i> , R., —	marmorering
<i>Lund</i> , Alb. M., —	protokollbind.

*) Thune-Larsen, har med permisjon været fritatt for undervisningen fra nyttår og ut skoleåret, Arkitekt Johan Meyer har fungert som vikar.

**) Mittet har siden januar været sykmeldt og avgikk ved døden i mars. Skredder Martin Martinsen, som først har været ansatt som vikar under Mittets sykdom, er fra 1ste april ansatt i stillingen som faglærer for mannlige skreddere.

Skolens sekretær:	<i>Faye, Lilla, f. 1878, a. $\frac{15}{9}$ 1917.</i>
— kasserer:	<i>Theiste, I.K.F.S., f. 1866, a. $\frac{1}{11}$ 1893.</i>
— bibliotekar:	<i>Waldal, M., f. 1874, a. $\frac{1}{11}$ 1918.</i>
— bibliotekassistent:	<i>Varran, Fin, f. 1892, a. $\frac{15}{9}$ 1920.</i>
— vaktmester:	<i>Østre, Ellef, f. 1882, a. $\frac{1}{4}$ 1908.</i>
— varmemester:	<i>Nielsen, J., f. 1864, a. $\frac{1}{10}$ 1903.</i>

Dagskolen

begynte 15de september 1930 og sluttet den 15de mai 1931.

Undervisningen fant sted:

I frihåndsklasse I og II og ornamentklasse II kl. 9 til 11 $\frac{1}{2}$ formiddag.

I konstruksjonklassen, ornamentklasse I og raderklassen kl. 12 til 2 $\frac{1}{2}$ ettermiddag.

I de øvrige klasser tegnedes der fra kl. 9 formiddag.

Antallet av elever ved dagskolen var 230 av hvilke 179 samtidig besøkte flere disipliner.

Av dagelever var 128 kvinner.

26 hadde friplass.

Frihåndsklasse I. Der har også i dette skoleår været igangsatt undervisning i to parallellklasser på den måte, at elevenes skolepenger i ekstraklassen har været anvendt til lærerens lønn.

Konstruksjonsklassen. I dagskolen har fra skoleårets begynnelse været ansatt en hjelpelærer.

Aftenskolen

begynte den 15de september 1930 og sluttet den 15de mai 1931.

Undervisningen foregikk fra kl. 6—8 aften.

Antallet av elever ved *den almindelige aftenskole* var 465.

Antallet av elever i *den 3-årige aftenskole* var 372.

Til optagelsesprøven 1930 meldte der sig 157 elever. Av disse bestod 141 prøven, hvorav 40 blev optatt på prøve. Dess uten meldte der sig 12 med middelskoleeksamen samt 3 elever som går 1ste klasse omigjen.

1ste klasse begynte således med 156 elever. Til opflytnings-eksamen møtte 130 elever, der underkastet sig prøven i alle fag, og av disse bestod 122 eksamen, 6 elever strøk, 18 elever sluttet.

Av de 110 elever, som i 1929/30 hadde bestått opflytnings-eksamen i 1ste klasse, meldte der sig 110 elever til 2nen klasse.

Dessuten meldte der sig 3 elever, som var strøket ifjor samt 2 elever, som hadde besøkt dagskolen og overflyttedes til 2nen klasse.

2nen klasse begynte således med 115 elever. 2 elever sluttet i årets løp. 15 elever strøk. 3 elever fullførte ikke eksamen.

Av de 92 elever, som i 1929/30 hadde bestått opflytnings-eksamen i 2nen klasse, meldte der sig til optagelse i 3dje klasse 90 elever. Dessuten meldte der sig 2 elever, som hadde gjennomgått 2 år på teknisk aftenskole annetsteds, 8 elever som går omigjen og 8 elever, som efter fornyet prøve i norsk blev overflyttet til 3dje klasse.

3dje klasse begynte således med 108 elever. 8 elever fullførte ikke eksamen. 2 elever sluttet i årets løp. 3 elever strøk.

Foredrag.

Anatomi. Foredragene har på grunn av manglende bevilgning været innstillet.

Kunsthistorie. 25 foredrag i tilknytning til Kunstindustrimuseets samlinger har været avholdt av direktør *Thor Kielland*.

Kalkulasjonskurser for håndverkere.

Den 14de februar sattes igang et kalkulasjonskursus for gullsmeder med gullsmid *H. Hohle* som leder. Kurset avholdtes hver tirsdag og fredag kl. 5—6. 9 elever blev optatt, hvorav 8 avla prøve.

Likeledes igangsattes et kalkulasjonskursus for bygningshåndverkere med murmester *Friisk* som leder. Kurset avholdtes hver mandag og torsdag kl. 4—6. 17 elever blev optatt, hvorav 14 avla prøve.

Elevkonkurranser.

Oslo Haandverks- og Industriforening har i skoleåret blandt elevene i skolens fagklasser foranstaltet konkurranse om tegninger, der kan egne sig til utførelse som gevinster for foreningens lotteri. For det beste utkast innen hvert fag utdeles en premie på kr. 75.00.

Konkurransen avsluttedes 20de mars 1931 med følgende utfall:

Premierte:

Håndverksklasse I:

Motto »Skoleeleve«.

Birger Berg

Håndverksklasse II:

Motto »Blomster I«

Björg Svendsen

Gulismedklassen:

Motto »Enkel«

Bernt Berntsen

Dekorasjonsmalerklassen:

Motto »Orange«

Gunnar Berg

Likeledes har Oslo Fag- og Forskoler oppstillet en konkurranseoppgave for elevene i dekorasjonsmalerklassen om utsmykning av forskolens vestibule. Premie blev tildelt frk. Gladys Scappel.

Den årlige utstilling av eleverbeider

fant sted den 19de, 20de og 21de mai 1931.

Skolens bibliotek

har været holdt åpent i skoleåret hver dag i timene fra 9 form. til 3 efterm. og fra 5 til 9 aften, lørdag fra 5—8.

Stipendier:

1) Skolens stipendier:

I dette øiemed var for budgetterminen bevilget kr. 2000, der utdeltes på følgende måte:

b. t. dek.maler	Olav Hval	kr. 200
» portrettegner	Edvarda Lie	» 200
» dek.maler	Karl Vilh. Anstensen	» 200
» treskjærer	Jacob Kaland	» 200
Malerlæring	Rolf Thomassen	» 400
Bygningssnekker	Thorbjørn Halvorsen	» 400
Murer	Johan Christoffersen	» 400

2) Oslo Håndverks- og Industriforenings elevstipendier:

Oslo Haandverks- og Industriforening har bevilget kr. 600 til stipendier, der skal utdeles til håndverkssvende eller lærlinger, som er i arbeide eller lære hos en Oslo håndverker, der er tilsluttet Oslo Haandverks- og Industriforening, for å besøke den 2-årige dagskole.

Stipendiene er for skoleåret 1930/31 utdelt til:

Møbeltapetserer	Thorleif Thomassen	kr. 300
Møbelsnekker	Roald Aasheim	» 300

3) Gullsmedforbundets stipendier:

Gullsmedforbundet har av forbundets stipendiefond utdelt stipendium til følgende svende for å besøke den 2-årige dagskole og kunstindustriskolen:

Gullarbeider	Sverre Sivertsen	kr. 1400
Gravørsvenn	Henry Haugen	» 1400
Gullsmedsvenn	Hans Svebak	» 1400
—»—	Kristian Kildal	» 1400

Til stipendiene var der innstillet 5 stipendiater, hvorav den ene ikke hadde anledning til å benytte stipendiet.

Horns legat.

Legatkapitalen utgjør kr. 2000. De årlige renter skal efter statuttene utdeles som premier til skolens beste elever blandt håndverkslæringer eller svenner.

Følgende elever fikk premie og diplom av Horns legat:

Tømrerlæring	Thor Thorvaldsen	(Waterpass)
Møbelsnekkerlæring	Erling Rustad	(Høvl)
Møbeltapetserlæring	Oddvar Pedersen	(Hammer)

Johan Finnes legat.

Legatet er tillagt skolen og bestyres av Kirkedepartementets chef i forbindelse med skolens forstanderskap. Legatets kapital utgjør for tiden ca. kr. 81 000. De årlige renter skal hvert år på testators fødselsdag, den 26de oktober, utdeles til værdige, trengende norske kunstnere — malere, litografer og kunstnere, som med disse kan settes i klasse — til befordring av deres studium i *fødelandet*.

Av det disponible rentebeløp utdeltes 7 stipendier til:

Tegner	Hans Hauger	kr. 600
Maler	Asbjørn Pedersen	» 600
»	Ivar Bruu	» 600
Malerinne	Else Lystad	» 600
Maler	Normann Bakkehaug	» 600
Malerinne	Aslaug Arnoldus	» 600
Tegner	Sigfrid Iversen	» 600

Regnskap for budgetterminen 1. juli 1930 til 30. juni 1931.

Inntekt:

1. Beholdning fra forrige regnskap	kr. 5,506.11
2. Skolepenger	» 19,075.00
3. Husleie av vakt og varmemester	» 1,184.64
4. —»— St. Hanshaugen gymnasium	» 4,000.00
5. —»— kjellerum	» 2,400.00
6. Tilfeldige inntekter	» 270.20
7. Bidrag av Oslo kommune	» 77,400.00
8. Hevet Statsbidrag	» 86,200.00
9. Pensjonsinnskudd	» 10,462.50
10. Føllorenter i Chria. Bank & Kreditkasse	» 96.92

kr. 206,595.37

Oslo, Juli 1931

Utgift

1. Lønninger	kr. 151,325.59
2. a) Kontorutgifter	» 3,193.26
b) Biblioteket	» 2,056.55
3. a) Stipendier	» 2,000.00
b) Friplasser	» 1,860.00
4. a) Inventar	» 3,515.00
b) Vedlikehold av bygningen	» 8,045.19
c) Renhold	» 11,471.12
5. a) Lys	» 4,009.42
b) Brenne	» 11,851.55
6. a) Vaktmesterens assistent	» 900.00
b) Trykning i raderklassen	» 1,307.78
c) Utgifter i bokbinderkl	» 1,152.97
7. Barnetillegg	» 3,340.75
8. Tilbakebetalt Oslo kommune for meget hevet i 1929/30	» 100.00 » 1,289.20
9. Beholdning pr. 30/6 1931	kr. 204,057.63
	» 2,537.74

kr. 206,595.37

H. Bull
direktør

Statutter og undervisningsplan

for

Håndverks- og Kunstindustriskolen i Oslo.

Statutter.

§ 1.

Skolens formål.

Håndverks- og Kunstindustriskolen i Oslo har til formål å utdanne menn og kvinner for håndverk og kunstindustri samt lærere og lærerinner i tegning ved undervisning i:

1. Frihåndstegning.
2. Konstruksjonstegning.
3. Ornamentlære.
4. Modellering.
5. Grafisk kunst.
6. Dekorativt maleri.
7. Fagtegning med tilhørende undervisning for håndverkere.
8. do. for kunstindustri (i metall, tre, glass, keramikk og tekstilarbeide).
9. Praktiske kurser for kunstindustri.
10. do. » fototeknikk.*)
11. do. » lærere og lærerinner i tegning.**)

Dessuten meddeles undervisning i:

Norsk.
Regning med utmålingslære.
Materiallære.
Regnskapsførsel.

§ 2.

Skolens ordning.

Skolen omfatter:

1. 3-årige aftenskoler for håndverkere.
2. 2-årig dagskole for forskjellige grupper av håndverkere.
3. 1-årig kunstindustriskole med dagundervisning.
4. Kurser til utdanning av lærere i tegning.
5. Skolen byr dessuten både i aften- og dagskolen veiledning i de i § 1 anførte fag 1—10, såvidt skolens forhold tillater det.

*) Ikke satt i virksomhet.

**) Siden 1918 intet bevilget hertil.

Foruten den ordinære dag- og aftenundervisning kan skolen med Kirkedepartementets samtykke la avholde særlige undervisningskurser, så fremt dertil er gitt bevilgning.

§ 3.

Skolens undervisningstid.

Skolens regulære undervisning, der foregår så vel om dagen som om aftenen, finner sted 8 måneder av året fra 15de september til 15de mai med ca. 14 dages ferie ved jul, 8 dager ved påske og 4 dager ved pinse.

§ 4.

Elevers optagelse og forhold.

Ingen optas i aftenskolen før det fylte 14de år, i dagskolen 16de år. Fra den siste bestemmelse kan dog av skolens direktør dispenseres under særegne omstendigheter.

Om en optagelsesprøve skal kreves og i tilfelle dennes ordning, bestemmes ved undervisningsplanen for de forskjellige avdelinger av skolen.

Enhver elev erholder et adgangstegn, der forevises læreren i vedkommende klasse.

Elevene har å følge skolens disiplinærreglement, der utferdiges av direktøren med Kirke- og Undervisningsdepartementets approbasjon.

§ 5.

Hospiterende elever.

Så fremt det kan skje uten ulempe for skolens arbeide og uten å bevirke eller bidra til klassedeling, kan i den 2-årige dagskole, den 1-årige kunstindustriskole og den 3-årige aftenskole optas hospiterende elever i enkelte fag. Hospiterende elever må i tilfelle stå tilbake for elever som følger den planmessige undervisning.

Hospiterende elever i den 2-årige dagskole gruppe A, B og C må ha fylt 18 år for å kunne delta i fagundervisningen.

§ 6.

Elevenes opflytning og skolens vidnesbyrd.

Opflytning fra en lavere til en høiere klasse finner sted når eleven viser sig å være i besiddelse av de ferdigheter og kunnskaper der fornediges for at han kan følge undervisningen i den høiere klasse.

Skolens direktør kan når som helst la sig de omhandlede arbeider forevise og i tilfelle av dissens avgjøre om eleven skal opflyttes eller ikke.

Avgangsvidnesbyrd meddeles kun den der har bestått samtlige for hans fag bestemte prøver. Hospitanter meddeles attest for de fag hvori de har deltatt.

§ 7.

Skolepenger.

Enhver elev har å erlegge forskuddsvis de skolepenger som til enhver tid av Kirke- og Undervisningsdepartementet er bestemt.

Efter derom inngitt ansøkning kan trengende elever, som dertil måtte finnes verdige, erholde friplass. Fri plasser bevilges i det lengste for ett skoleår ad gangen, ved hvis utløp fornyet ansøkning må innsendes. For nyoptatte elever må fri plasser kun bevilges for et kvartal.

§ 8.

Stipendier for elever av skolen.

Årlig utdeles skolestipendier til elever av skolen der er trengende og som ved talent, flid og god opførsel har vist sig verdige dertil.

§ 9.

Skolens utstilling.

Efter hvert skoleårs slutning finner en offentlig utstilling av elevarbeider sted i skolens lokale.

Ved utstillingens slutning erholder elevene sine i årets løp utførte arbeider utlevert, med undtagelse av dem der er valgt av skolen som eiendom.

§ 10.

Skolens bestyrelse.

Skolen står umiddelbart under Kirke- og Undervisningsdepartementet som overstyre.

Skolen bestyres av en *direktør*, der — etterat forstanderskapets erklæring er innhentet — ansettes med et års opsigelse, og hvem skolens indre administrasjon er undergitt.

Ved siden av direktøren står et *forstanderskap*, hvis formann han er. Forstanderskapet består, foruten av direktøren, av 4 medlemmer, av hvilke 2 velges av Kirke- og Undervisningsdepartementet og 2 av Oslo kommune. Formannens stemme er i tilfelle av stemmelikhet den avgjørende. De valgte medlemmer fungerer i 4 år; hvert annet år uttrer av forstanderskapet det ene av departementet og det ene av kommunen valgte medlem. Hvem der første gang skal uttrede avgjøres ved loddtrekning; de uttredende kan velges på ny. Så ofte direktøren finner det tjenlig, minst 2 ganger i hvert skoleår, sammenkaller han forstanderskapet for å gjøre medlemmene bekjent med skolens indre forhold og virksomhet; forstanderskapets medlemmer kan når som helst inspirere skolen og følge undervisningen. Direktøren har årlig å la utarbeide forslag til skolens budjet og forelegge samme for forstanderskapet, der fatter den endelige avgjørelse dessangående, hvorpå det oversendes av direktøren til Kirke- og Undervisningsdepartementet. Likeså har direktøren årlig å avgi innberetning om skolens virksomhet i det forløpne skoleår, hvilken innberetning, efter å være forelagt forstanderskapet, innsendes til departementet og til Oslo magistrat.

§ 11.

Skolens lærere og funksjonærer.

Skolens faste lærere deles i to klasser, overlærere og lærere. Dessuten ansettes timelærere. De faste lærere antas med 6 måneders gjensidig opsigelse, timelærerne med 1 måneds gjensidig opsigelse.

De faste lærere ansettes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter innstilling av direktøren, og etterat han har gitt forstanderskapet anledning til å uttale sig. Timelærerne og vikarer ansettes av forstanderskapet, dog må antagelse av vikarer for faste lærere godkjennes av departementet, hvis det gjelder vikariater for lengere tid enn en måned. Opsigelse eller avskjedigelse av de foran nevnte funksjonærer foretas av den myndighet som har ansatt dem, for kortere tid kan direktøren konstituere vikarer.

Ved skolen ansettes en kasserer og sekretær samt for biblioteket en bibliotekar og en bibliotekassistent.

Kasserer og sekretær samt bibliotekar og assistent ansettes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter direktørens innstilling med 6 måneders gjensidig opsigelse. Skolens faste lærere og funksjonærer ansettes overensstemmende med lov om offentlige tjenestemenn av 15. februar 1918.

Ovennevnte funksjonærers instruks utferdiges av direktøren med departementets approbasjon.

Skolens kasserer utfører kassererforretningene, innkrever skolepengene og utbetaler alle lønninger. Enhver regning anvises av direktøren.

Vaktmesteren, varmemesteren samt skolens øvrige underordnede betjenter antas og avskjediges av direktøren, likesom deres instruks utferdiges av ham.

Skolens direktør, overlærere, lærere, sekretær, kasserer, bibliotekar og bibliotekassistent samt vaktmester og varmemester er forpliktet til å gjøre månedlige innskudd i pensjonskassen for statens tjenestemenn, overensstemmende med de regler som i henhold til lov eller av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

Til bestridelse av lønning av vikar i sykdomstilfelle eller annet tvingende forfall av inntil 2 måneder skal der opprettes en vikarkasse, hvori samtlige lærere og bibliotekar og bibliotekassistent gjør innskudd av sin lønn efter nærmere bestemmelse av forstanderskapet.*)

§ 12.

Skolerådet.

Skolens fast ansatte lærere danner under direktørens forsætte et skoleråd. Det sammenkalles til de tider direktøren finner det hensiktsmessig, minst 1 gang hvert halvår. I viktigere saker vedkommende undervisningen, fordelingen av friplasser og skolestipendier har han stedse å høre skolerådet, men kan i tilfelle ta en fra samme forskjellig beslutning — dog må han i så tilfelle i protokollen motivere sin dissens.

Timelærerne tilkalles skolerådet, når dette behandler saker spesielt vedkommende den 3-årige aftenskole.

Skolerådets forhandlingsprotokoll forelegges forstanderskapet.

§ 13.

Lærerstipendier.**)

For at skolens direktør og lærere skal få leilighet til personlig å gjøre sig bekjent med undervisningen ved utlandets skoler, utdeles årlig reisestipendier, i regelen 2, så fremt bevilgning dertil er gitt. Størrelsen av disse stipendier og deres utdeling bestemmes av Kirkedepartementet efter forslag av forstanderskapet.

§ 14.

Om forandringer og nye bestemmelser i skolens plan.

Forandringer og nye bestemmelser i skolens plan må ikke finne sted uten at der først er gitt skolerådet og forstanderskapet anledning til å uttale sig dessangående.

Undervisningsplan.

Undervisningstid.

Undervisningen begynner 15de september og varer til 15de mai. I dagskolen er skoletiden hver ukedag kl. 9—3; i aftenskolen hver ukedag undtagen lørdag fra kl. 6—8.

*) Fra 15/6 1921 har fast ansatte lærere og funksjonærer i hovedstillinger fri vikar i sykdomstilfelle.

**) Siden 1916 er intet bevilget hertil idet lærere har adgang til å søke stipendium av det til lavere tekniske skoler bevilgede stipendiebeløp.

Skolepenger.

1. For den 2-årige dagskole, 1-årige kunstindustriskole og den almindelige dagskole betales skolepenger forskuddsvis med kr. 40 ved skoleårets begynnelse og kr. 40 etter nyttår.
2. For den 3-årige aftenskole og for den almindelige aftenskole betales skolepenger ved skoleårets begynnelse med kr. 10 for hele skoleåret.

Undervisningen.

Ved skolen undervises i følgende klasser:

Frihåndsklasse I.

- a. Tegning etter forleggeblader uten skygge. Eleven behøver ingen for-kunnskaper, men drives frem til i linjer å kunne gjengi de almin-delige former for symetrisk og usymetrisk utviklede ornamenter (kalkformer, bladformer, spiraler etc.).
- b. Tegning av legemer (frihåndsperspektiv) med enkelt angivelse av lys og skygge. Eleven drives frem til å kunne gjengi i linjer og enkel skyggeangivelse forskjellige bruksgjenstander, redskaper, verktøi etc.

Frihåndsklasse II.

Tegning etter plastisk ornament med helt utarbeidet lys og skygge (reflekser). Tegning etter levende planter og blomster med bruk av pensel. Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I.

Frihåndsklasse III.

- a. Tegning med skygning etter avstøpninger, masker, hender, føtter, byster og hel figur i forbindelse med anatomisk tegning etter kranier, skjelett og muskelmann.
- b) Tegning etter levende modell, portrett eller hel figur. Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og II.

Konstruksjonsklassen.

- a. Øvelse i bruk av tegneapparater og optrekning. Plangeometrisk tegning.
- b. Prosjeksjonstegning med anvendelse av legemer, begrenset av plane og krumme flater.
- c. Plansnitt og utfoldinger.
- d. Skjæring mellom legemer.
- e. Skyggelære med anvendelse på de i elevens fag almindelig fore-kommende former.
- f. Perspektivlære med anvendelse på de enkleste former.

Ornamentklasse I.

Elementær ornamentlære. Ornamentets bygning uten hensyn til stilperioder, men under hensyn til materiale og teknikk.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og konstruksjonsklasse a, b og c.

Ornamentklasse II.

Ornamentets historiske utvikling, dets funksjon og forhold til de forskjellige materialer. Den gresk-romerske stil- og formlære.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I, konstruksjonsklasse a, b, c, d og e, undertiden også f.

Modellerklasse I.

- a. Kopiering av enklere og rikere plastiske ornamenter (relieff).
- b. Modellering efter grafiske fremstillinger av ornamentet. Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og II.

Modellerklasse II.

- a. Kopiering av figuravstøpninger, masker, hender, føtter, byster og hele figurer i relieff og frittstående i forbindelse med modellering efter anatomiske avstøpninger.
- b. Modellering efter levende modell i relieff og frittstående.
I forbindelse med undervisningen i modellering undervises eleven i formtagning og avstøpning i gips samt overføring i annet materiale, (punktering).

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og II.

Håndverksklasse I.

For møbelsnekkere, dreiere, tapetserere, possementmakere, vognmakere, treskjærere, stenhuggere, keramiske arbeidere etc.

- a. Opmåling og tegning efter modeller og gjenstander innen elevens håndverk.
- b. Mere og mindre selvstendige bearbeidelser og oppgaver, hentet fra elevens fag med utførelse av detaljtegninger.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I, konstruksjonsklassen, ornamentklasse II og undertiden ornamentklasse I og frihåndsklasse II.

Håndverksklasse II.

For mønstertegnere, bokbindere, emaljører, glassmestre etc.

Tegning av flatornament innen elevens håndverk i forbindelse med mere og mindre selvstendig bearbeidede oppgaver. Stilisering av naturformer etc.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I, konstruksjonsklasse a, b og c og ornamentklasse I.

Gullsmedklassen.

For gullsmeder og gjørtlere:

- a. Tegning av gjenstander innen elevens håndverk, utført som verkstedstegninger.
- b. Mere og mindre selvstendige bearbeidelser av oppgaver, hentet fra elevens fag.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I, konstruksjonsklasse a, b, c og undertiden d samt som regel ornamentklasse I.

Bygningsklassen.

For murere, tømrere og innredningssnekkere. Elementær bygningslære.

For *murere* almindelig forekommende murkonstruksjoner tillikemed de arbeider, der ved en almindelig murbygning står i forbindelse med murerhåndverket, isolasjon, forankringer, fundamentering o. s. v.

For *tømrere* de almindelig forekommende hjelkelag, veggkonstruksjoner og takkonstruksjoner.

For *bygningssnekkere* dører, vinduer og trapper.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og konstruksjonsklasse a, b, c og d.

Dekorasjonsmalerklassen.

Dekoratív tegning og maling efter plastiske ornamenter. Mere og mindre selvstendige bearbejdelser av dekorative opgaver i farver. Skriftøvelser.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og II, som regel ornamentklasse I og konstruksjonsklasse a, b, c og e.

Rader- og litografklassen.

- Øvelse i tegning med penn, blyant og kull efter raderinger, fotografier, gipsavstøpninger og naturen.
- Radering etsning og arbeide med gravstikk og kold nål. Øvelse i håndtryk på kobberpresse.
- Tegning på sten. Farvelitografi og sorttrykk.

Dessuten for viderekomne radering og litografering direkte efter levende modell.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I, II og III samt undertiden konstruksjonsklasse a.

Ciselørklassen.

(Kun aftenskole). Praktisk kurs i hamring og ciselering i metall.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og II samt som oftest ornamentklasse I.

Dekupørklassen.

(Kun aftenskole). Praktisk kurs i deкупørarbeide og treskjæring.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og som oftest ornamentklasse I.

Timeplan for den 3-årige aftenskole.

Fag	Antall timer pr. uke		
	1ste år	2net år	3dje år
Norsk og regnskapsførsel.....		2	2
Regning med utmålingslære..	2	2	
Konstruksjonstegning	4		
Frihåndetegning	4		
Fagtegning		6	6
Materiallære			2
	10 timer	10 timer	10 timer

Spesialplan for bokbindere:

Fag	Antall timer pr. uke.		
	1ste år	2net år	3dje år
Regning	2		
Norsk		2	
Regnskapsførsel			2
Frihåndstegning	2		
Konstruksjonstegning		$(\frac{15}{9} - \frac{1}{12})$ 2	
Fagtegnning		$(\frac{15}{9} - \frac{1}{12})$ 2	
—		$(\frac{1}{12} - \frac{15}{5})$ 4	4
Verkstedøvelse med material- lære	6	4	4
	10	10	10

I den 3-årige aftenskole optas læregutter tilhørende følgende håndverksfag:

Billedskjærere og treskjærere.
 Blikkenslagere og kobberslagere.
 Bokbindere og porteføljemakere.
 Bygningshåndv. (murere, tømr. og byggsnekkere).
 Dreiere.
 Forgyltere.
 Fotografer og retousjører.
 Gipsmakere.
 Gjørtlere.
 Glassmestre.
 Gullsmeder (sølv- og gullarbeidere, emaljører, ciselører og gravører).
 Grafske håndverksfag (litografer, raderere, kobberstikkere, kjemi-
 grafer og zinketsere).
 Keramikere.
 Konditorer.
 Kunstsmeder.
 Kurvmakere.
 Lærarbeidere.
 Malere (derunder vognlakkerere, majolika-, porselens-, glassmalere).
 Modellører.
 Møbelsnekkere.
 Possementsmakere.
 Salmakere.
 Skreddere.
 Skomakere.
 Stentrykkere.
 Stenhuggere og marmorarbeidere.
 Tapetserere.

Time- og undervisningsplan for den 2-årige dagskole for håndverkere.

Man går ut fra, at de anmeldte ved en prøve eller på annen måte godtgjør, at de har den dyktighet i norsk og regning, som kreves ved opptagelsen i skolene for håndverkere og fabrikkarbeidere.

Gruppe A.

Møbelsnekkere, dreiere, tapetserere, possementmakere og vognmakere.

1ste år.	Frihåndstegning I	180 timer	
	Konstruksjonstegning	360 —	
	Frihåndstegning II	280 —	
	Fagtegning med tilhørende undervisning	200 —	
	Modellering eller frihåndstegning III	150 —	
	Materiallære	50 —	
			1 320
2net år.	Ornament I	360 timer	
	Fagtegning med tilhørende undervisning og modellering eller frihåndstegning	930 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			1 320

Gruppe B.

Treskjærere, stenhuggere, gipsmakere, forgyllere, konditorer, keramiske arbeidere.

1ste år.	Frihåndstegning I	180 timer	
	Konstruksjonstegning	360 —	
	Frihåndstegning II	200 —	
	Modellering	240 —	
	Fagtegning med tilhørende undervisning	220 —	
	Materiallære	60 —	
			1 320
2net år.	Ornament I	360 timer	
	Modellering	300 —	
	Frihåndstegning III	360 —	
	Fagtegning med tilhørende undervisning	270 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			1 320

Gruppe C.

Finere metallarbeide: Gullsmeder (korpusarbeidere, gullarbeidere, skjearbeidere, sølvgravører, stålgravører, ciselører), giørtlere, kunstsmeder.

1ste år.	Frihåndstegning I	180 timer	
	Frihåndstegning II	200 —	
	Konstruksjonstegning	180 —	
	Ornament I	134 —	
	Fagtegning med tilhørende undervisning og modellering	536 —	
	Materiallære	60 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			1 320
2net år.	Ornament I	216 timer	
	Fagtegning med tilhørende undervisning	654 —	
	Praktisk undervisning med fagmodellering ..	465 —	
			1 320

Gruppe D.

Malere, litografer, fotografer, kjemigrafer, kobberstikkere, bokbindere, mønstertegnere, emaljører, kunstglassmestre.

1ste år	Frihåndstegning I	180 timer	
	Frihåndstegning II	280 —	
	Konstruksjonstegning med perspektivkonstruksjon	200 —	
	Frihåndstegning III	280 —	
	Fagtegning med tilhørende undervisning	320 —	
	Materiallære	60 —	
			1 320
2net år	Ornament I	360 timer	
	Frihåndstegning III	300 —	
	Fagtegning	630 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			1 320

Gruppe E.

Bygningshåndverkere (murere, tømrere og byggsnekkere).

1ste år.	Frihåndstegning I	180 timer	
	Konstruksjonstegning	430 —	
	Fagtegning med tilhørende undervisning	650 —	
	Materiallære	60 —	
			1 320
2net år.	Ornament II	360 timer	
	Fagtegning med tilhørende undervisning	930 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			1 320

Andre håndverkere såsom bøtkere, blikkenslagere, gartnere o. fl. vil på skolen kunne få for dem avpasset undervisning ved lempning i planen.

Time- og undervisningsplan for kunstindustriskolen.

Man går ut fra, at de optatte elever har avgangsviðnesbyrd fra den 2-årige dagskole eller kan godtgjøre å være i besiddelse av en lignende utdannelse.

Gruppe A.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av oppgaver ved tegning og modellering, perspektivkonstruksjon og akvarellering	960 —	
		1 320

Gruppe B.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av oppgaver ved tegning og modellering	960 —	
		1 320

Gruppe C.

Fagundervisning:		
Løsning av oppgaver ved tegning med tilhørende undervisning samt stilhistoriske studier	930 timer	
Praktisk undervisning med fagmodellering	465 —	
		1 395

Gruppe D.

Ornament II	360 timer
Frihåndstegning III og fagundervisning (derunder perspektivkonstruksjon)	960 —
	1 320

Bemerkning.

For dagskolens hospiterende og for kunstindustriskolens elever kan i særegne tilfelle direktøren i forbindelse med vedkommende faglærere bestemme en efter elevens standpunkt eller evner avpasset forandring i den regulære undervisning. Eleven gis adgang til å fortsette i kunstindustriskolen også etter gjennomgått kursus.

Den for alle grupper felles undervisning.

Ornamentlære II. Gjennomgåelse i foredrag og tegning av ornamentets historiske utvikling. (Stilperiodene, ornamentets funksjon og forhold til de forskjellige materialer).

Frihåndstegning III (som i dagskolen).

Modellering som i dagskolen, dessuten modellering efter levende modell.

Perspektivkonstruksjon.

Den fagdelte undervisning.

Gruppe A. Løsning av oppgaver i de respektive fag ved tegning, modellering og akvarellering.

Gruppe B. Likeså.

Gruppe C. Likeså.

Gruppe D.

1. *Malere.* Løsning av oppgaver, hvor grunnformen er gitt, utført i akvarell med målestokk.
Utførelse i naturlig størrelse efter akvarellskisser.
2. *Litografer raderere, kobberstikkere, kjemigrafer.* Radering, etsning, arbeide med gravstikke. Tegning og gravering på sten og tegning på aluminium samt etsning. Øvelse i håndtrykk. Radering og litografering efter levende modell.
3. *Bokbindere, mønstertegnere, emaljører.* Komposisjon i de respektive fag, utført i tegning og akvarellering.